

Forelesning 2

7

Systemer af n differentiaalligninger af 1. orden.

$$\dot{\underline{x}} = \underline{A} \underline{x} + \underline{u}(t), \quad \underline{x} = \underline{x}(t) \quad t \in I \subset \mathbb{R}$$

$\underline{x}, \underline{u}$ har dimensionen n

\underline{A} er en $n \times n$ matrice. \underline{A} har reelle koefficienter.

Eksempel

$$y''' + 2y'' - y' + 10y = u(t), \quad y = y(t)$$

Indfør:

$$x_1(t) = y(t)$$

$$x_1'(t) = y'(t) = x_2(t)$$

$$x_2'(t) = y''(t) = x_3(t)$$

Vi har nu

$$y''' = -10y + y' - 2y'' + u(t)$$

Heraf fås

$$\left\{ \begin{array}{l} x_1' = x_2 \\ x_2' = x_3 \\ x_3' = -10x_1 + x_2 - 2x_3 + u(t) \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{bmatrix} x_1' \\ x_2' \\ x_3' \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ -10 & 1 & -2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ u(t) \end{bmatrix} \right\}$$

$$\dot{\underline{x}} = \underline{A} \underline{x}$$

løsningsantagelse

$$\underline{x}(t) = \underline{v} e^{\lambda t}$$

(2)

Indsat $\dot{\underline{x}} = \lambda \underline{v} e^{\lambda t} = \underline{A} \underline{v} e^{\lambda t} \Leftrightarrow \underline{A} \underline{v} = \lambda \underline{v}$

Karakteristiske polynomium

$$P(\lambda) = \det(\underline{A} - \lambda \underline{I})$$

Rødder: $P(\lambda) = 0$

Fuldstændige løsning:

$$\underline{x}(t) = \sum_{i=1}^n c_i \underline{v}_i e^{\lambda_i t}$$

$$\lambda_i \neq \lambda_j, i \neq j$$

$$c_i \in \mathbb{C}$$

$$\underline{A} \underline{v} = \lambda \underline{v}$$

Kompleks konjugeret

$$\overline{\underline{A} \underline{v}} = \overline{\lambda \underline{v}}$$

$$\Rightarrow \underline{A} \underline{\bar{v}} = \bar{\lambda} \underline{\bar{v}}$$

↑
egenvektor

↑
egen-
værdi

Løsning på reel form. Sætn. 2.6

a) λ er reel: løsning $\underline{x}(t) = \underline{v} e^{\lambda t}$

b) λ er kompleks: $\lambda = a + i\omega$

2 reelle løsninger

$$\underline{x}(t) = \operatorname{Re}[\underline{v} e^{\lambda t}]$$

$$\underline{x}(t) = \operatorname{Im}[\underline{v} e^{\lambda t}]$$

$$\underline{x}(t) = \operatorname{Re}[\underline{v} e^{\lambda t}] = \operatorname{Re}[(\underline{v}_R + i \underline{v}_I) e^{(\alpha + i\omega)t}] =$$

③

$$\operatorname{Re}[(\underline{v}_R + i \underline{v}_I) e^{\alpha t} (\cos(\omega t) + i \sin(\omega t))] = \underline{v}_R e^{\alpha t} \cos(\omega t) - \underline{v}_I e^{\alpha t} \sin(\omega t)$$

Jvf. sætn. 2.6 formlerne (2.11) og (2.12)

Det karakteristiske polynomium $P(\lambda) = \det(\underline{A} - \lambda \underline{I})$

$$P(\lambda) = a_n (\lambda - \lambda_1)^{p_1} (\lambda - \lambda_2)^{p_2} \dots (\lambda - \lambda_m)^{p_m}$$

p_i er den algebraiske multiplicitet af λ_i

$\exists p_i$ lineært uafhængige egenvektorer til λ_i , så er vi færdige.

$\exists q_i$ lineært uafhængige egenvektorer til λ_i og $q_i < p_i$,
så har vi et problem!

q_i er den geometriske multiplicitet

q_i er dimensionen for nulrummet til $\underline{A} - \lambda_i \underline{I}$

$$(\underline{A} - \lambda_i \underline{I}) \underline{v}_i = \underline{0}$$

Sætn. 2.10

(4)

λ er en egen værdi for \underline{A} med multiplicitet p .
Geometriske multiplicitet $q < p$

$\exists \underline{b}_{ij}$ således at

$$\underline{x}_1(t) = \underline{b}_{11} e^{\lambda t}$$

$$\underline{x}_2(t) = \underline{b}_{21} e^{\lambda t} + \underline{b}_{22} t e^{\lambda t}$$

$$\underline{x}_3(t) = \underline{b}_{31} e^{\lambda t} + \underline{b}_{32} t e^{\lambda t} + \underline{b}_{33} t^2 e^{\lambda t}$$

\vdots

$$\underline{x}_p(t) = \underline{b}_{p1} e^{\lambda t} + \dots + \underline{b}_{pp} t^{p-1} e^{\lambda t}$$

Er p lineært uafhængige løsninger til $\dot{\underline{x}} = \underline{A} \underline{x}$
se eksempel 2.12

Inhomogent ligningssystem $\dot{\underline{x}} = \underline{A} \underline{x} + \underline{u}(t)$

Partikulær løsning $\underline{x}_p(t)$ $\dot{\underline{x}}_p = \underline{A} \underline{x}_p + \underline{u}(t)$

Fuldstændige løsning $\underline{x}(t) = \underline{x}_{hom}(t) + \underline{x}_p(t)$

(5)

Fundamentalmatricen

Defn. 2.13

 $\underline{x}_1(t), \underline{x}_2(t), \dots, \underline{x}_n(t)$ er løsninger til $\dot{\underline{x}} = \underline{A} \underline{x}$

Fundamentalmatricen er defineret ved

$$\underline{\Phi}(t) = [\underline{x}_1(t) \quad \underline{x}_2(t) \quad \dots \quad \underline{x}_n(t)] \quad t \in I$$

Søjler kan ombyttes frit. $\underline{\Phi}(t)$ er ikke entydig bestemt.

Vi har $\dot{\underline{\Phi}} = \underline{A} \underline{\Phi}$ (sætn. 2.16)

Fuldstandig løsning

$$\underline{x}(t) = \underline{\Phi}(t) \underline{c}$$

$$\underline{c} = (c_1, c_2, \dots, c_n)^T \in \mathbb{C}^n$$

Partiкуляр løsning

$$\underline{x}(t_0) = \underline{x}_0 \quad (\Leftrightarrow) \quad \underline{\Phi}(t_0) \underline{c} = \underline{x}_0 \quad (\Leftrightarrow)$$

$$\underline{c} = \underline{\Phi}^{-1}(t_0) \underline{x}_0$$

Løsning til det inhomogene problem

(sætn 2.19)

$$\dot{\underline{x}} = \underline{A} \underline{x} + \underline{u}(t)$$

$$\underline{x}' = \frac{d\underline{x}}{dt}$$

⑥

Vi har $\underline{\Phi}^{-1} \underline{\Phi} = \underline{I}$

Differentiation med hensyn til t

$$(\underline{\Phi}^{-1})' \underline{\Phi} + \underline{\Phi}^{-1} \underline{\Phi}' = \underline{0} \quad \Leftrightarrow$$

$$\underline{\Phi}^{-1} \underline{\Phi}' = -(\underline{\Phi}^{-1})' \underline{\Phi}$$

Vi har $\underline{\Phi}' = \underline{A} \underline{\Phi} \quad \Leftrightarrow \quad \underline{\Phi}' \underline{\Phi}^{-1} = \underline{A} \underline{\Phi} \underline{\Phi}^{-1} = \underline{A} \underline{I} = \underline{A}$

$$\underline{A} = \underline{\Phi}' \underline{\Phi}^{-1}$$

Partikulær løsning $\underline{x}_p(t)$

$$\underline{x}_p' = \underline{A} \underline{x}_p + \underline{u}(t)$$

$$\underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p' = \underline{\Phi}^{-1} \underline{A} \underline{x}_p + \underline{\Phi}^{-1} \underline{u} \quad \Leftrightarrow \quad \underline{\Phi}^{-1} \underline{u} = \underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p' - \underline{\Phi}^{-1} \underline{A} \underline{x}_p$$

Vi får nu

$$\underline{\Phi}^{-1} \underline{u} = \underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p' - \underline{\Phi}^{-1} (\underline{\Phi}' \underline{\Phi}^{-1}) \underline{x}_p = \underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p' - (\underline{\Phi}^{-1} \underline{\Phi}') \underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p =$$

$$\underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p' + (\underline{\Phi}^{-1})' \underline{\Phi} \underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p = \underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p' + (\underline{\Phi}^{-1})' \underline{x}_p = \frac{d}{dt} (\underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p)$$

⑦

Integration gives $\underline{\Phi}^{-1} \underline{x}_p = \int_{t_0}^t \underline{\Phi}^{-1}(\tau) \underline{u}(\tau) d\tau \quad (=)$

$$\underline{x}_p(t) = \underline{\Phi}(t) \int_{t_0}^t \underline{\Phi}^{-1}(\tau) \underline{u}(\tau) d\tau$$

Fuldständig løsning

$$\underline{x}(t) = \underline{\Phi} \underline{c} + \underline{\Phi}(t) \int_{t_0}^t \underline{\Phi}^{-1}(\tau) \underline{u}(\tau) d\tau$$

Sætning 2.19